

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXX

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, November 9, 1983

Nr. 212

REAGANAS ISSKRIDO Į JAPONIJĄ, KOREJĄ

DR. BOBELIS IR INŽ. GRINIUS PARUOŠE REZOLIUCIJAS

MIUNCHENE VLIKO ATSTOVAI SUSIPAŽINO SU LAISVĖS RADLO ĮSTAIGOJE DIRBANČIAIS LIETUVIAIS

WASHINGTON, D.C. — Lietuvių suvažiavimo darbotvarkėje buvo paskirtas laikas antros dienos popietėje, po V. Bukovskio kalbos. Deja, tai buvo atidėta, o vėliau, dėl laiko stokos, neįvykdyta. VLIKas buvo paruošęs rezoliuciją ir informacinę medžiagą, kurios apie 100 patraukliai apipavidalintų aplankų buvo įteikta visoms atstovyboms. Jokia kita delegacija tolygios medžiagos nebuvo paruošusi.

Abu lietuviai dalyvavo suvažiavimo diskusijose ir rezoliucijų komisijose. Dr. K. Bobelis buvo referentu Pasaulinės strategijos komisijoje ir pavadavo jos pirmininką; inž. L. Grinius dalyvavo Ekonomijos ir prekybos komisijos darbuose ir paruošė ją rezoliucijas.

Suvažiavimo būgyje buvo susipažinta su daugeliu tautų atstovų. Užmegzti ryšiai padėjo išgarsinti okupuotos Lietuvos blytę ir bus naudingi ateityje. Savo keliu, lietuviai dalyvavimas davė daug susipažinti su kitų tautų problemomis ir pasaulinio masto pastangomis prieš komunistinę agresiją.

Paskutinę suvažiavimo dieną dalyviai pildė 30 klausimų anketą, pasiūlytą rezoliucijoms. VLIKo pasiūlyta rezoliucija buvo nr. 57 "Apie Estijos, Latvijos ir Lietuvos padėtį". Buvo taip pat priimtos visos rezoliucijos komisijai paruoštos bendro pobūdžio rezoliucijos. Pasaulio Anti-Komunistinės Lygos paslovus sekretoriatas visas rezoliucijas turi įteikti adresatams. Liuksemburgo laikraščiai apie suvažiavimo eigą ir jo paskaitas rasė išsamius straipsnius kiekvieną dieną.

Miunchene dr. K. Bobelis ir inž. L. Grinius susipažino su Radio Liberty lietuvių skyriaus vedėju p. K. Čeginsku ir telefonu susisiekė su kitais radijo programų darbuotojais. Svarbiausias šio susitikimo tikslas buvo išsiaiškinti padėtį ir galimas išiešius ryšium su planuojamu bendro Pabaltijo respublikų radijo skyriaus sudarymu. Atsižvelgiant į tris skirtingas kalbas ir skirtingas lietuvių, latvių ir estų padėtis, toks sujungimas gali būti lietuviams nenaudingas. Lietuviai atstovauja bent pusę Pabaltijo gyventojų, nors JAV kiekvienai tautai skiria po tiek pat personalo ir programos laiko.

Miunchene buvo taip pat patikrintas VLIKo archyvų stovis

KALENDORĖLIS

Lapkričio 9: Teodoras, Miglė, Aušautas, Rustenis, Saja.

Saulė teka 6:32, leidžiasi 4:36.

Oras vėsnas, gali lyti.

— Arafatas antradienį išakė palestiniečiams išsikelti iš Tripolio, kad nebūtų išardytas miestas.

— New Yorko meras Koch paskyrė juodaodį Benjamin Ward dūnietišio policijos komisieriumi.

PIRMADIENIO NAKTĮ ŠALIA JAV SENATO SPROGO BOMBA

PROTESTUOJA PRIEŠ JAV INTERVENCIJĄ GRENADOJE IR BEIRUTO AERODROMO SRITYJE

WASHINGTON, D.C. — Pirmadienio naktį visai prie Senato durų sprogo galinga bomba, išlauždama duris, išmušdama daugelio langų stiklus ir sužalodama Senato pastatą. Nuo šios bombos nuketėjo ir Atstovų Rūmai, išdažyti dideli stiklai.

Kelioms minutėms prieš sprogimą nepažįstamas žmogus telefonu pranešė Washington Post laikraščio redakcijai, kad netrukus bus išsprogdintas JAV Senatas. Tai bus protestas prieš JAV karišką intervenciją Libaną ir Grenadą. Baigus pranešimą, tuojau pasigirdo sprogimas.

Niekas Senato apylinkėse nakties metu nebuvo, todėl niekas nebuvo sužeistas. Tuojau atvyko policija, apgino Senato sprogimo metu. Senate dar buvo JAV kariškų ofisuose, bet juos didelis trenksmas tik išgąsdino.

Senatas imsis apsaugos priemonių.

Senato pateigūnai pripažįsta, kad reikės imtis apsaugos priemonių prieš namo sprogdinimą ir žmonių žudymą, kaip daroma kitose vietose.

Valstybės įstaigoje bus pastatomi sargai tvarkai prižiūrėti.

Sargai prižiūrės, ar kartais kas nesineša sprogstamos medžiagos ar kitokių ginklų.

Bet Amerikos senatoriai nešims tokių priemonių, kokių imasi komunistai. Sovietų valdžia yra apsilyvusi aukšta mūro siena. Niekas negali jos perlipti ir patekti į kiemo vidų. Pagaliau, ir į kiemą patekusieji atidžiai sekami. Prie kiekvieno namo stovi sargai, o namų koridoriuose taip pat daug viešos ir slaptos policijos.

Senatoriai pareiškė, kad jie yra žmonių renkiami, todėl nėra jokios prasmės žmonių bijoti. Jei žmonės kurių nemėgsta, tai kitam žmogui jų neišrenka. JAV atstovų "atsilaisvinti" primela komunistų partiją.

— Hudson Austin ir Bernard Coard palikti St. Georges kalėjime stipriojo sargų priežiūroje.

— Andrei Gromyka Lenino mauzoliejaus aikštėje stovėjo trečiuoju.

— Prez. Reagan viską patvirtė, kad salos gyventojai gautų 3 mil. dolerių paramą. Pirmon eilės paramą turi gauti nukentėjusieji, o vėliau parama eis visiems grenadiečiams.

Prez. Reaganas su žmona vakar išskrido į Japoniją, kur keturias dienas tarsis su japonų vyriausybės atstovais ir aplankys JAV kariuomenės dalinius. Po keturių dienų skris į Pietų Korėją.

TURKIJOS RINKIMUS LAIMEJO KONSERVATYVI TĖVYNĖS PARTIJA

TRYS DABARTINIAI MINISTERIAI PRALAIMĖJO, GENERALŲ PARTIJA TREČIOJOJ VIETOJ

ANKARA, Turkija. — Praeišią sekmadienį visoje Turkijoje buvo parlamento rinkimai. Prieš tris metus turkų kariuomenės vadai paėmė vyriausybę, daugelį laikų kalėjime, kitus išsiuntė į stovyklas, bet apamišė kraštą. Vyriausybė baigė tarp partijų įsijusias žudynes, atėmė ginklus iš gyventojų, keletoms partijoms neleido veikti ir 800 politikų neleidė kandidatuoti į parlamentą.

Visame krašte buvo sudaryti rinkiminiai sąrašai. Leista sudaryti naujas politines grupes, paskelbta naują konstituciją ir reikalauta prisilaikyti konstitucijos išdėstytų principų. Patys generolai sudarė partiją, kuri tikėjosi gauti daugiausia balsų, bet gyventojai kitaip galvojo.

Gyventojų dauguma pasisakė už Tėvynės partiją, kuriai vadovavo Turgut Ozal.

Turgut Ozal yra ekonomistas. Jis suorganizavo nepriklausomą Tėvynės partiją. Jis pripažino kariuomenės vadovybę, atstausią tvarką visoje Turkijoje, bet jis nepritarė karių vartojamiems metodams.

Turkų kariuomenės vadovybė uždraudė buvusių partijų vadams dalyvauti šiuose rinkimuose. Politikai, bevaldydami kraštą, padarė labai dideles nuolaidas konstitucijos laužytojams. Generolai norėjo atstatyti buvusią Kemal Pašos demokratiją, atskyrusią turkų tikinčiuosius nuo valstybės.

Visa eilė buvusių partijų vadų, negalėdami turėti savo partiją.

JAPONŲ SOSTINĖJE PREZIDENTAS PRALEIS KETURIAS DIENAS

JAV NORI, KAD JAPONIJA SUSTIPRINTŲ SAVO APSAUGĄ PACIFIKE IR ŠIAURĖS AZIJOJE

NEW YORK, N.Y. — Antradienio rytė prezidentas R. Reaganas išskrido į Japoniją ir Pietų Korėją.

Prezidentas skrenda į Japoniją ne vienas. Kartu su juo į Japonijos sostinę skrenda visa eilė JAV patarėjų.

Pranešimai iš Tokijo sako, jog Tokijo miestas jau keturias dienas papuoštas Japonijos ir Amerikos vėliavomis. Japonijos vyriausybė laukia prezidento R. Reagano išskėstomis rankomis. Išsitas tris dienas Tokijo mieste nepatenkinti japonai protestavo prieš JAV. Protestavo įvairios japonų grupės. Policija įsakė toms grupėms išsiskirstyti ir nepakenkti prezidento Reagano vizitui.

Prezidentas, prieš išskridamas, laikraščiniams pareiškė, kad JAV su Japonija veda didelį biznį. Pasaulyje nėra kitos valstybės, su kuria JAV vestų tokią didelę prekybą, kokią vada su Japonija. Prezidentas lyg apgailestavo, kad šiais metais prekyba su Japonija išeis japonų naudai 22 milijonais dolerių.

Šiuo reikalu buvo vedami įvairūs pasitarimai, įvairiais susitarimais buvo ieškoma pasyvų balansą sumažinti, bet rezultatai beveik tie patys. Japonai pagiegia savo prekes pigiau pagaminti ir įtikina Amerikos biznierių tas prekes pirkti.

Prez. Reaganas šį kartą nori kelti kelis svarbesnius klausimus. Prezidentas nori, kad Japonija sustiprintų savo gynybą ir imtųsi ginti Pacifiką ir šiaurės Aziją. Kaip Japonijai, taip ir JAV-ems žinoma, kad Sovietų Sąjunga ginkluojasi Kamčatkoje, Sachalino saloje ir visoje Sibiro šiaurėje. Žiaurus Pietų Korėjos keleivinio lėktuvo sunaikinimas rodo Sovietų valdžios ekspansijos planus. Japonai buvo laiku informuoti apie šiuos JAV planus. Jeigu pasitarimai pasiseks, tai šį prez. Reagano kelionę į Japoniją gali būti pati svarbiausioji jo kelionė į užsienį.

Iš Tokijo prez. Reaganas skris tiesiai į Pietų Korėją. Jis tarsis su Japonijos pareigūnais, o po to bandys išlyginti kartais įtemptus JAV ir Pietų Korėjos santykius.

Prezidentas nori sudaryti JAV, Japonijos, Filipinų, Pietų Korėjos ir kitų valstybių susitarimą bendram darbui ir pasaulio taikai siekti. Prezidentas nori laisvų tautų susitarimo gerbėjui ir taikai. Prezidentas žino, kad tai yra ne toks lengvas, o kartais net ir pavojingas dalykas, bet prezidentas yra pasiryžęs mesti kovon, jeigu yra reikalingas.

Intervencija Grenadon gali būti pavyzdys, kaip JAV sustabdė įsibrovėlius į Karibų jūros valstybę. Jeigu JAV nebūtų laiku padariusios intervencijos, šiandien Grenada jau būtų Sovietų valdžios kontrolije.

Kaip Japonijoje, taip ir Pietų Korėjoje, prezidentas nori pasiimti su ten esančiais JAV kariuomenės daliniais.

GRENADA GAUS EKO- NOMINĘ PARAMĄ

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Reaganas, prieš išskridamas į Japoniją, norėjo būtinai aptvarkyti Grenados reikalus. Pirmadienį jis priėmė didą grupę buvusių Amerikos studentų, besimokiusių medicinos mokykloje.

Studentų grupė, atvykusi į Baltuosius Rūmus, buvo patenkinta prez. Reagano žingsniais išgelbėti Grenadą nuo Castro pavergimo. Niekam šiandien ne paslaptis, kad Castro buvo paruošęs ne tik karius, bet jis buvo ten nusiuntęs ir reikalingus ginklus. Castro ginklų sandėliai palikti demokratinei Grenados vyriausybei, nutraukusiai ryšius ne tik su Kuba, bet ir su Sovietų Sąjunga.

Studentai papasakojo prezidentui Baltuosiuose Rūmuose, kokią baimę jie kentėjo, kai generolas Hudson Austin pradėjo žudyti buvusio premjero šalininkus.

Sekmdienį Turkijoje buvo laisvi rinkimai į parlamentą. Laimejo žurnalisto Turgut Ozal vadovaujama konservatorių demokratine Tėvynės partija.

BEGINKLIAI ŽEMAIČIAI PRIEŠ GINKLUOTUS RUSUS

Prieš 90 metų kražiečiai narsiai gynė savo šventovę nuo rusų žandarų ir kazokų

(Tęsinys)

Vienas tvirtas vyras, gavęs 40 kirėjų ir paklaustas, ar gana, atžėję: "Kad norite, galite dar plakti". Kai suskaitė 60 "bizūnų", vėl klausė: "O vyras vė: "Kad norit, dar plakti". Įnirte kazokai čmė plakti nebeskaičiuodami, apie 10 minučių. Vos besuprantamu balsu nuplaktas gubernatoriui pasakė: "Dabar lak mano kraują, kaip šio — ir po valandėlės mirė."

Daug nukentėjusių

Nors 40 m. vėliau nepriklausomoje Lietuvoje gyvi likę Kražių jvykių liudininkai tvirtino, kad tik kraujų buvę daug pralieta, bet mirtinai vietoje nukautų nebuvę, tačiau aukų netrūko. Virš 10 asmenų, žinomų vardais ir pavardėmis, nuo rimtų ar įelies žaizdų mirė po kelių dienų ar savaitių.

Emilija Lukšienė, kelių kazokų išprievartauta, mirė po poros dienų. Kitas kražietis bandė ginti mergaitę nuo kazokų; už tai buvo tiek primuštas, kad greit mirė. Vienam rimbais išmuštos akys, kitas nuo galvos sušaužymo netrukus apako. Adolfina Abromavičiūtė šventovėje nulausta ranka. Viena moteris nuo galvos sušaužymo visai iš proto išėjo, kita pakvailė. Kun. Mažeika, kuris ir pats buvo nukentėjęs, vėliau liudijo: "Bet ir kazokai gavo nuo lietuvių spragailas, net buvo trys Raudonojo Kryžiaus pastolės atvažiavusios pervežti primuštus kazokus".

Atgarsiai spaudoje

Labai stipraus atgarsio tie įvykiai susilaukė draudžiamojėje anų mėsio lietuvių spaudoje: ir katalikiškoje "Apžvalgoje", ir liberaliniame "Varpe". Neatsilikto nuo jų ir Amerikos lietuvių spauda. Manau, kad Kražių skerdynių atgarsis Amerikoje stipriai prisidėjo prie galutinio lietuvių atsisakymo nuo lenkų ir prie tautinės sąmonės atbudimo.

Kražių įvykių aprašymai Vokietijos, Prancūzijos ir kitų tautų laikraščiuose priminė V. Europai ir pasauliui primirštą Lietuvos vardą. Rusijoje caro valdžia Kražių įvykius bandė nuo

visuomenės paslėpti, bet ir čia atsirado šviesių asmenybių, kuriuos tas skerdynės išlėkė į dienos šviesą ir sužadino užuojautą nukentėjusiems. Reikia manyti, kad tai daug prisidėjo prie suimtųjų teismo eigos.

Po tardymų, apie 150 žmonių buvo pasodinti į kalėjimą. Bet kai sekančių metų rugsėjo 20 d. Vilniuje buvo pradėtas teismas, tai kaltinamųjų buvo likę tik 70. Jų ginti be užmokėsio stėjo šeši žymūs advokatai — lenkai ir rusai. Kai kurie advokatai reikalavo, kad teismas baustų rusus, o ne kražiečius. Teismas 32 kaltinamuosius išteisino, likusiems "jaunasis caras Mikalojus II bausmę dovanavo, išskyrus keturis minios vadus, kuriems 10 metų katanga pakeitė vienerių metų kalėjimu.

Po daugelio metų

Nors mūrinė Kražių vienuolyno šventovė buvo uždaryta, bet nebuvo nugriauta. Jau 1910 metais Kražių klebonas galvoję šventovę išvalyti, sutvarkyti ir padaryti paraprijinę. O kai 1941 m. vasarą medinė Kražių šventovė sudegė, tai po karo ne raudonieji carai mūrinės šventovės iš Kražių tikinčiųjų nebeatėmė.

Du Kražių sakraliniai pastatai iki šiol liudija ir Lietuvos, ir Katalikų Bendrijos istoriją Lietuvoje. Tai griuvėsiais pavirtusios senosios Kražių paraprijos mūrinė varpinė, statyta dar Vytauto Didžiojo laikais, ir mūrinė Kražių vienuolyno šventovė, kuri tebataunąja paraprijai iki šiol.

Kražių skerdyinių reikšmė lietuvių tautos istorijai ir išlikimui vargiai galima tiksliau išreikšti, kaip tai padarė nebežinomas Kražių aurtorius 13-tos Kražių giesmės posmu:

Ir kaltybės,
Ir kantybes
Yr' pas Dievą miera;
Už armotą
Ir už protą
Daug stipresnė viera.

T. Z.

Pirmutinė pasaulinė paroda buvo surengta Londone 1851 metais.

Tušti indai ir varpai garsiai skamba.

Vilniuje Rusų kapinių lenkytojai didžiausią dėmesį kreipia į Mikalojaus Čiurlionio kapą.

VIS DAR IESKOME ČIURLIONIO

M. Šileikio paskaita apie Čiurlionio Bendrosios dailės parodos atidarymą „Čiurlionio Galerijoje“, Inc. lapkričio 3 diena.

Jau turime ne mažai monografijų ir kitokios literatūros apie Čiurlionį kaip dailininką ir muziką — kompozitorį. Tačiau ginčas dėl jo kūrybos dailės pasaulyje vis dar nesibaigia. Čiurlionis, pradėjęs kaip muzikas ir sukūręs rimtų muzikos darbų, pajuto, kad muzikos jam neužtenka save išsakyti; įvaizdinis menas jam pasirodė esąs geresnė tam priemonė, todėl nuėjo meno mokyklon. Gal ir gerai, kad jos nebaigė, nes Čiurlioniui to ir nereikėjo. Iš meno mokyklos jis išėjo laisvas, taisyklių nesuvaržytas ir sukūrė tai ko niekas nei prieš jį, nei po jo net nebando. Meno istorijoje Čiurlionis lieka kaip vienišas ažuolas.

Čiurlionio kūrybos laikotarpis buvo buvusios impresionizmo ir ekspresionizmo srovės, kaip ir Picasso kubizmas, jo nepavei-

ke. Savo kultūrinei filosofijai išsakyti jis susirado ne tik savo spalvas, bet nieko neskeldamas, nepamėgiodamas jės susikūrė ir savo techniką. Berods, jau visuotinai pripažįstama, kad Čiurlionio kūryboje nėra svetimų įtakų. Dabar, norint Čiurlionį kur nors įrikuoti, tebevyksta ginčai dėl jo kūrybos pobūdžio ir jo technikos.

Ne vienas Čiurlionio darbuose mato pirmuosius abstrakto požymius ir Čiurlionį, o ne Kandinskį laiko abstrakto pradininku. Meno kritikai — istorikai Aleksis Ranit ir Edgar Avik (abu estų kilmės) jau kuris laikas Čiurlionį pristato kaip abstraktizmo pradininką. Edgare Avika susijazinau 1965 metais Čikagoje, kai jis čia lankėsi austrų dailės parodos Jaunimo Centre metu. Grįžęs į Australiją, kur Sydneyje universitete jis dėstė meno dalykus, man tasuntė keletą iškarpų iš Sydneyje laikraščio. Ten Čiurlionis buvo aprašytas kaip abstrak-

to pradininkas. Dail. Romo Viešulo paskaita, paskelbta "Drauge" 1983.1.22, paremta istoriniais faktais, aiškiau kaip kiti autoriai įrodo, kad Kandinskis pasimokė iš Čiurlionio, o ne atvirkščiai.

Man atrodo, kad Čiurlionį reikėtų suprasti ne pagal jo techninių priemonių terminologiją, bet pagal tai kas jo kūryboje vaizduojama, — pagal jo filosofiją apie žmogaus kultūrinę misiją. Galima sutikti, kad Čiurlionio kūryboje yra abstraktizmo elementų, kurie jam buvo reikalingi kaip dekoracija — priemonė minčiai ar grožiui išreikšti, bet Čiurlionis nepaliko nė vieno kūrinio, kuriame nebūtų jo kūrybos esminio bruožo — minties. Tuo jis diametraliai skiriasi nuo abstraktistų, kurių darbuose nėra ir negali būti jokios minties. Jeigu kam svarbu iškelti Čiurlionio techniką kaip pagrindinį jo kūrybos bruožą, teskaito jį abstrakto pradininku, tačiau jo kūryboje yra kažkas daugiau už jo susikurtas techniškas priemones. Jo Karalių pasaka, Sonatos, Fugos, Zodiako ženklai. Pasaulio sutvėrimo ciklas, Rex ir kt., rodo jo kūrybos esmę. Abstraktu negalima išreikšti nei fizinės, nei dvasinės realybės ar vizijos, kurios sudaro Čiurlionio kūrybos turinį, jos esenciją.

Jo simboliška, mistiška kūryba galėtų būti laikoma ir surrealizmo pradžia, nes Čiurlionio vizijos tikrai siekė "virš realybės" nežinomus erdves, patį Dangu ir net jo Valdovą. Taigi, tikrojo simbolinio surrealizmo tėvų greičiau laikytinas Čiurlionis, o ne vėliau gyvenęs Ispanas Salvadorė Dali, pagarsėjęs savo vulgariškais išsiskais ir vulgarizmo antspaudu uždejęs visai srovei, dabar žinomai Surrealizmo vardu. Surrealistinių užuominų bei vulgarizmo yra buvę ir anksčiau, ypač bažnytiniam mene. Net surrealizmo "priešas" dail. V. Van Gogas neišvengė surrealistinių formų. Jo kūryboje (Reinkarnacijos ciklas ir kt.) objektai dažnai natūralūs, bet paveikslų struktūra iš dalies surrealistinė. Vulgarusis surrealizmas bandomas ir literatūroje. Iechoko Mero "Stripyto" haliucinacijos yra tokio bandymo pavyzdys lietuvių literatūroje.

Savo kūryboje Čiurlionis, paliko originalių bandymų "sujungti" muziką ir vaizdinį meną. Kaip muzikos Fugos garsai — ištisos frazės — "bėga" įvairuodamos, pasikartodamos tris kartus, taip ir jo vaizdinėje "Fugoje" vaizdai "bėga" įvairuodami iš vieno paveikslų plano

į kitą, taip pat pasikartodami tris kartus. Tas pat pasakytina ir apie jo Sonatas, kuriuose vaizdinės dalys savo pobūdžiu atitinka muzikines sonatų dalis.

Radikalieji meno sąjūdžiai prasidėjo po Čiurlionio mirties (1911). Pirmoji "moderniojo" meno paroda surengta 1913 m. New Yorke, kurioje šalia kitų srovių mišrainės dalyvavo ir Picasso su savo ankstyvesniais darbais. Bėtrūko Marinetti vadovaujamo futurizmo, paskelbusio šūkį — "Mirtis senajai kultūrai". Visos tos naujos srovės — orfizmas, dadaizmas, fauvizmas ir pan. — buvo trumpalaikės ir gyvenimo "vėjo" greitai buvo nupūstos užuominė.

Šių "naujųjų" Čiurlionis nematė, bet vargiai būtų jomis domėjęs, nes jis buvo per rimtas kaip žmogus ir kūrėjas jomis žavėdus. Jis pats turėjo ne tik ką naujo žmogui pasakyti, bet sugebėjo susirasti ir savo priemonės tam savo "žodžių" palikti.

Čiurlionis turėjo giliai išgyventi, kad svetimieji, o ne savieji pirmiausia jį atrado ir įvertino. Tuo dar kartą buvo patvirtinta, kad "Savo paraprijoj pranaču nebūsi!"

Jaunimo šokiai

Pakruojų rajono liaudies teismo pirm. J. Nekrašius "Valstiečių Laikraščio" rugsėjo 22 d. laidoje skaitytojus supažindina su perna vasarą įvykusiais M. Melnikaitės kolchozo jaunimo šokiais Mikoliškio kultūros namuose. Juos tada sudrumstė kelturi girti to paties kolchozo jaunuoliai — U. Lėja, A. Bartkevi-

čius, V. Gibronas ir A. Jakuška. A. Bartkevičius, priešęs prie šokančios poros, sudavė merginai ranką per veidą. U. Lėja smogė vaikiniui. Po to jie pasirinko naują auką. Muštynių išsiganęs jaunimas išsiklostė. Kelturi nesutramdyti chuliganai tada nukeliavo į Meldžiūnų kaimą. Ten 3 val. nakties užsuko pas K. Anilionį, sumušė jį ir jo draugus. Abiem atvejais aukomis buvo pasirinkti jiems nepatikę žmonės. Teismė taipgi paaiškėjo, kad po tų muštynių V. Gibronas su nepilnametiu R. Sidauga iš M. Melnikaitės kolchozo sandėlio pavogė 430 kg. grūdų, o V. Gibronas ištuštino izvieno Mikoliškio kaimo gyvenvietoje maisto sandėliuką. Teismo pirm. J. Nekrašius teigia, kad už šiuos nusikaltimus Algis Jakuška, Uldis Lėja, Raimondas Sidauga, Algis Bartkevičius ir Virginijus Gibronas susilaukė griežtos bausmės, o M. Melnikaitės kolchozo valdyba — papeikimo dėl netinkamo jaunimo šokių organizavimo.

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA nieško pelno, narius patarnauja tik savišalpos pagundu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomajė apdraudžia — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, stieklindiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo, pradžiai.

SLA — vaikų apdraudžia pigia terminuota apdraudžia: už \$1,000 apdraudus suaugęs tampa tik \$3.00 metams.

SLA — knopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės knopų veikėjus, jie jums mielai pasakys, kaip įsijungti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001

Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATURA, lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1984 m. metraščių. Jame yra vertingų, niekuomet nesenstų, V. Krevės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Raudkio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilės straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukštelės ir A. Varnų kūrybos poveikiais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAIŲ SVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaidienės atsiminimai apie dabines sventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojančioms, gerintis autorės puikūs stiliškai ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIENAS ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko aprašas tas Fuzo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne savęs gyvenimo bruožų aprašymas, bet tiksliai to laikotarpio buities literatūrinė studija, susikurstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamasiūno įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labgavos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotos nuotraukomis, pabalgoje duodama vitovardžių pavadinimų ir jų vertimai į vokiečių kalbą. Dažai sandėlioje \$3 pusl. knygoje yra Rytprūšių žemėlapis. Kaina \$4.

KJ LAUMĖS LĖJOS, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas, neprik. Lietuvoje ir pirmiausiai bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik a. Sargio Jankaus knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 205 puslapių, kainuoja \$5.

BATIKINĖS NOVELS, H. Zoschenko kūrinyje, J. Valačiaus vertimas, 204 pusl. knygoje yra 40 sąsiužtų novelių. Kaina \$3.

Knygos išleistas Naujienos, 1779 Šv. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakytas pavyzdys, 1984 m. lapkričio mėn. išleistas.

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėlių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2601 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

INŽ. LIODAS MIKŠYS,

50 metų studijavęs, kaip

IS PRAETIES UKANŲ

ATEINA LIETUVA.

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis rinkėsi kartu su kun. Jaunim ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištrankas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$28. Kiti viršiniai. Paskas \$2.

NAUJIENOS

1738 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

Naujienos, Chicago, 3. Ill. Wednesday, November 9, 1983

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYČIOS

Dėsto šio skyriaus redaktoriai

ČIKAGOS NAKTĮ

PHC Makormiko garvežiai koseja nematomi ošia garai, naktis — nemigios į ją prikrovė aivarai.

Geležinis tramvajų dainavimas, su šunų kalba pakaitom — Čikagos sapnavimas akim neužmerkiam...

Pražuves namų milijonuose, su miestu užmigtį negaliu, — minčių susisukęs ciklonuose, į Lietuvą tyliai lekiu...

Arėjas Vitkauskas

BUTŲ BUVĖ KITAIP

— Ir kaip tamstai ne gėda taip girtuokliauti. Juk tas kenkia sveikatai.

— Nieko panašaus. Žiūrėk ir sulaukęs šešiasdešimt metų aš esu sveikas.

— Jeigu tamsta būtum negėres, tai jau seniai būtum sulaukęs aštuonių dešimčių metų.

GERI LIUDININKAI

Vienas žmogus padavė į teismą savo kaimyną už kastuvo pavogimą. Teisme teisėjas užklauso skundiko, kuom jis gali tą patikrinti.

— Aš galiu pristatyti žmogų, kuris matė kaip anas ėmė kastuvą.

Kalbinama tučiuojau atsovė: — Ponas teisėjau, aš galiu atvesti iki 50 žmonių, kurie to vieni nematė.

BUTŲ DAR BLOGIAU

Pavargėlis, skundžiasi praetviam:

— Bičiuliai, pasigalėkite, aš dar šlandien nieko nevalgau.

— Tai kodėl neini dirbti, juk esi sveikatas, — pastebėjo vienas.

— Mieliausiasieji, jei dirbčiau, tai dar labiau norėčiau valgyti.

PAGAVO

Larkytojas silpnų pročių liginės pastebėjo vieną įnamį žuvaujant išdžiuvusiam prūde. Juo kaudamas jis paklausė įnamio: — Ar daug žuvų jau esi pagavęs.

— Tamta esi devintas — atsakė tas.

TARPE DRAUGŲ

— Kaip tu, Stepa, pradėjai irgi negalėtum kalbėti.

girtuokliauti!

— Ką darysi, bandau paskandinti save vargus.
— O ar jau tą baigi atlikti.
— Nelabai. Tie mano vargai moka plaukioti...

TIESUS KELIAS

Mokytojas klausia vaiko: — Jeigu vienas nueina dvi mylias per valandą, tai kaip toli nueis penki vyrai per pusę dienos?
— Nueis į karcėmą, — atsakė vaikas.

NAUDINGOS KNYGOS

Profesorius klausia studento: — Kokios knygos jums daugiausia pagelbėjo?
— Motinos virimo knyga ir tėvo čekių knygutė.

GERA MEILE

— Kiti vyrai savo žmonas įdangų kelia, o tu...
— Tikėk, ir aš taip padaryčiau, jei žinočiau, kad iš dangaus negrįši.

NEŽINO KAINOS

— Kur tu, Vincuk, gavai tą naują dirželį?
— Krautvėje.
— Kiek jis kainuoja?
— Ką aš jį pirkau, tai nieko nebūvo krautvėje.

IR JIS ŽINOTŲ

— Jona, kaip tu gali taip pasigerti? Gyvulus ir tas žmogus kada sustoti, o tu juk žmogus.
— Ką aš geriu vandenį, tai irgi žinau kada sustoti.

TOKIO VYRO JI PAGEIDAUTŲ

Į laikraščio ofisą ateina moteriškė ir sako: norinti paieškoti vyro, apsigedimui.
— O kokio gi vyro jūs pageidautumėt? — klausia ofiso darbininkas.

— Jeigu galima būtų, tai pasirinkčiau tokį, kuris vilkėja 17 numerio marškinius. Matot, mano velionis vyras daug jų palikė...

MOKYKLOJE

Mokytojas: — Pasakyk, Jona, kodėl žuvis negali kalbėti?
Jonas: Kodėl? Jeigu ir tamtata įkištum galvą į vandenį, tai...

SVIETO GROBIKAS

Aplė balsojį gruziną

Kas nežino to gruzino. Kurs pasaulį apkabino? Nosis ilga, ūsai riesti Europiečių mirksta svieste.

Jis apžiojo, sužalojo. Mažds tautas sudorojo. Ir dar alksta, vis nesotus. Baigia rytį žemės plotus.

Atcis gelas, bus skandalas, Nusibaigs tasai nachalas. Reiks rokundą jam išduoti Nuo ko ūsai taip taukuoti.

Ką daryti, ką sakyti? Kaip tuos ūsus nulaizyti? Prispumpės it koks veršis, Tautų krauju, susiteršęs.

Metai greitai sukas skraiste, Nuo gruzino joja raiti. Neb'sapnuos jis jau atgules, Užges saulė ir mėnulis.

Grazi viltis tad tims pilis, Kai gruzino nuluš iltis, Pranyks slobino galybė, Tad pasaulin grįš ramybė.

Perkūnas

VISAI KAS KITA

— Girdėjau, kad Juozas nu-traukė su tavim sužieduotuves...
— Ne, jis tik atsiėmė žiedą, nes turėjo gražinti krautuvel.

PRIEŽASTIS

— Dėlko pasitraukė iš mūsų klubo?
— Išvaizduok, išrinko mane įdininktu, o pinigų nutarė padėti į banką.

DIAGNOZA

— Būčiau vakar pas gydytoją ir pasiskundęs jam, kad mano aminitis pradeda labai silpnėti.
— O ką jis tau pasakė?
— Jis pirmiausia liepė man užsimokėti už vizitą.

— Senas kipsas mato, kad jau nas velniukas šokinėja iš džiaugsmo.

— Na, ką gi tokio gero laimėjai? — klausia senis.
— Uždariau moterį kambaryje, kur yra 50 skrybelaičių, bet nei vieno veidrodžio į kurį ji galėtų pasižiūrėti.

KALĖDOS

Tas Kalėdos — tikros bėdos, O be bėdų, nėr Kalėdų. Vaikai laukia džinguliukų. Iš barzdoto seneliuko, Iš Aliaskos ir šiaurės, Gražios dovanos byrės... Džingu-džingu džinguliukai, Gražios dovanos byrės.

Don Pilotas

• Koks valgis, toks algis.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Gerą rytą, Maiki.
— Gerą rytą, Tėve. Aš laukiau, nors ofas ne koks. O kaip tavo sveikata?

— Drėgnas ofas pradeda lau-
žyti kaulus. Kaip reumatą tas ofas paveikia, tai, aš negaliu suprasti.

— Ofas tai daro. Žinok, kad oda tai ne geležis. Oda turi skylučių, pro kurias išeina prakaitas, o kai nepakaituojai, tai tos skylutės tūšios. Tada per jas įeina šaltis ir pasiekia kaulus.
— Tu geriau žinai. Sakai, kad per tas pačias odos skylutes įsiveržia šaltis ir drėgnas ofas, taip kad net kaulai pradeda skaudėti, o kartais ir krumpliai patinsta.

— Patinsta, ne tik krumpliai, bet ir kiti kaulai.

— Skaitat Naujienas ir matau, kad ne vienam, be krumplių, patinsta ir galvos kaulai. Kaip tik oras atvesta, tai inžinieriaus Gečio ne tik krumpliai, bet ir galvos kaulų sujungimai pradeda tūli. O kai tie padidėja, tai ir Alginanto Gečio mintys išeina krumpliūtos. Jeigu ne dr. Svilonis, tai inžinieriaus Gečio negalėtum suprasti. Kai galvos kaulai pabrinksta, tai kraujo cirkuliacija sulėtėja, o visa tai alsilepia į žmogaus mintis. Anksčiau galvos kaulų

pabrinkimas palietė Nainį. Jis nežinojo, ką rašė. Dabar tas pats oro spaudimas palietė Gečį.

— Turėk galvoje, kad VLI-Kas, kurdamas Bendruomenę, įsakė apjungti visas visuomeninio gyvenimo sroves, o Gečys prieš dešimtmetį nenorėjo kalbėti su JAV Lietuvių B-nės atstovais, atėjusiais pasveikinti VLIko konferencijos. Gečys grasino išsisiaisi iš konferencijos, jei tuometinis Bendruomenės pirmininkas dr. Danilevičius pasveikins. Dr. Valiūnas nežinojo, ką daryti — leisti pasveikinti ar neleisti. Jis žinojo, kad leisi — negerai, neleisi — dar blogiau.

— Laimė, kad tas Gečys šitaip elgiasi, tai aš bent kiek atsigauju. Aš matau, kad jis nežino, ką rašo. Ką jis pasakė giedrią vasaros dieną, tai paaišgia rudens šaltą dieną.

— Skaitau Svilonį, ir nianė juokas ima. Juokiuosi iš inžinieriaus Gečio, kuris apie tą patį dalyką spalio mėn. pabaigoje rašo visai priešingai.

— Tai dar ne viskas.

— O kas?
— Svilonis padėjo Gečį ant lentynos, bet luktelėk, kai prašneks dr. Vytautas Dargis, tai matysime, kodėl jis vasarą vienai parašo, o vėlyvą rudenį — visai kitaip.

jonus dolerių. Pamanykite, kiek dabar Amerikoje yra milijonierių. Prieš 70 metų Amerikoje buvo tik pusšėsto milijonieriaus. Dar nelabai seniai už loterijas baudavo kalėjimu. O tempore, o mores.

• Jeigu nori būti garsus dailininkas, savo paveikslus pardavinėk po kelis šimtus tūkstančių dolerių.

• Senas posakis teisingas. Kai du šunys susipauna, tretysis kaulą nusineša. Taip yra mūsų bendruomenėje, politikoje ir visur kitur.

• Kandidatų į prezidentus rinkimams iš demokratų partijos bus didelis pasirinkimas, panašiai kaip buvo Chicago meto rinkimuose, juodasis laimėjo.

• Bėti kojas taisyti, bėda protą suranda.

• Savo pažinęs ir bažnyčioje atsimena.

• Amerikos juodžiai labai daug mėsos valgo. Perka stekus, net pačios geriausios rūšies. Tokių gerų stekų nė pars Andropovas nevalgo.

Don Pilotas

BE PAVADINIMO

Taip norėjau pagyrbauti. Bet pakeičiau juoną traukti. Kitais metais nebelaikstisi. Net su kitiškais miškan trauksiu. Grybus valgyt labai sveika. Castor oil tad nereikia.

Don Pilotas

VIS PAGALVOK

(Tęsinys)

"Na ir šoki
Tu kaip jaunas,
As tokį tai myliu".
O kiskelis
Rodė galią,
Nesustodams pylė...

Gi laputė
Taktą mušė
Kaulais per kačergą,
Ir su tonais,
Ir su monais
Ginė jį kaip vergą.

Ir galvoje,
Kada grojo,
Ką jam padaryti,
Kaip tą kiskį
Nualsinti,
Kaip jį užmigdyti.

O turiu juk
Sugalvoti,
Ko nors jam užduoti,
Nes kitaip jo
Negalėsiu
Niekad sudoroti.

Taip jai maštant,
Kiskis šoko
Ant galinio suolo.
Krito suolas,
Virto stalas,
Ir jis pats parpuolė.

"Kas čia buvo,
Kad sugrįžto?"
Kiskis suvaltojo
Ir iškišęs
Iš po stalo
Spardė vieną koją.

Gi laputė
Tik kvatojo:
"Ką dabar sakysi?"
— Pasigrysi,
Kad per stalą
Kaip skriste perskrisi."

"Nesijuok!
Dar stiprus aš",
Iš supykęs spyrė,
Kad to stalo
Visos lentos
Talp ir išsiskyrė.

O pakilęs
Tare lapei:
"Gal lazdėlę duosi,
Aš, su jaja,
Pasiremidžiu
Į namus kulniuosiu!"

"Kur tu eisi?
Toks šilpnutis
Ir dabar tamsoje?
Ar neleku
Tau girdėti,
Kaip čia sudoroja?"

Pastiklūs
Kur patanys,
Ir bus baigtos dienos.

(Bus daugiau)

O aš vargšė
Ką darysiu,
Pasilikus viena?

Dar pabūki,
Pasilsėki,
O kai atsigausi,
Tai tada tu
Pašokėdamas
Į namus paspausti."

"Jei taip nori,
Tai pabūsiu,
Kol pradės kiek švisti:
Tamsią naktį
Nepatogu
Be takelio bristi!"

"Tiesa, tiesa,
Kaimynėli,
Reikia atsargumo,
Neužtenka
Gero būdo
Ir to mandagumo!"

Mokė lapę,
Ir pripylus
Kazko tarė: "Gerki",
O kiskelis,
Tai išlenkęs,
Taip ir užsimerke:

Jis pradėjo
Garsiai knarkti,
Nosi nukabinio,
O laputė,
Kaip melutė,
Jį apsikabinio.

"Tai kiskelis,
Tai sveikėlis,
Taip maloniai kvepia,
Tartum būna
Skandantysis
Visas išsilepęs."

O po kaitiu
Koks riebutis,
Koks yra jis pilnas,
Aš gi, vargšė,
Taip sudžiūvęs
Vien tik pupso vilnos."

Ir, palikęs
Riečių svetį,
Peliį pasigavo
Ir galasti
Jį pradėjo,
Kad tas net žaibavo.

Ir ramios:
Kiek žalos čia,
Kas už tai atlygins?
Štai suvirto
Indai, baldai,
O juk jie nepigūs.

Bet mane jis
Taip šokinio,
Kaip įsimylėjęs,
O gal myli?
Tai kaip būsiu
Aš taip sužvėrėjęs?"

• Dail. Vlodo Vaitiekūno iš-rastasis reinkarnacijos metodas efektingas. Pav. jo erudicija dail. Adolfo Vileškos vadovau-jamas Dailės institutas reinkar-navo Lietuvių Dailiojo meno in-stituą. Sodžiu — palydėjo į ka-zimierines. Maskva reinkarnavo dailininkus V. K. Janyną, K. Zoromskį, V. Vlazgirdą ir paga-liu kiti. Keži.

• Jeigu nebūtų uokingu žmo-nių, gyvenimas būtų labai nuobodus.

• Amerikos žmonės susirgo kompiuterizmo karstlige.

• Gyvenimas taip, kaip ledas, — sutirpsta...

• Iliuzijos loterijoje speku-liuoti apsimoka. Jau keletas lai-mingųjų laimėjo net po 6 mili-

Nanjenos, Chicago, 8. III. Wednesday, November 9, 1983

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays
by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37464000

As of January 1, 1980	metams	\$40.00
Subscription Rates:	pusei metų	\$22.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 3 months, \$12.00 per 6 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 3 months, \$12.00 per 6 months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	trims mėnesiams	\$12.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
25 cents per copy	Kanadoje:	
Nuo šausio pirmos dienos	metams	\$45.00
Dienraščio kainos:	pusei metų	\$24.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:	trims mėnesiams	\$12.00
metams	vienam mėnesiui	\$5.00
pusei metų		
trims mėnesiams		
vienam mėnesiui		
Kitose JAV vietose:		

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Fariziejiški kaltinimai kartojami ir šiandien

Algimantas Gečys "Pasaulio Lietuvių" skelbia akliplėšiką netiesą. Jis tvirtina, kad jo pravardžiuojami "reorgai" atsirado dėl to, kad jie nebuvo išrinkti. O ne! Jie atsirado dėl to, kad tuose jo vadinamuose rinkimuose buvo falsifikuojami rinkėjų balsai. Tai tik viena tų priežasčių, o jų buvo ir kitų. Apie klastojimą rinkimų metu balsų ir apie, tas kitas priežastis jau ne viena karta buvo spaudoje rašyti faktais, o ne patvirtintais, todėl nėra rimto reikalo vėl jas kartoti. Juk tikrumoje "reorgus" pagimdė: Br. Nainys, Gaila ir Gečys, ir jų gimimo vietos buvo Cicerio ir Chicagoje Marquette Parkas.

Alg. Gečys savo rašinyje inkriminuoja ALTO vadovus dėl B-nės suskildimo, tačiau ši jo inkriminacija yra ne kas kita, kaip fariziejiškas kaltinimas. Tikrai, mums toks kaltinimas primena aną išdidų fariziejų, kuris atėjo į Jeruzalės šventovę melstis, o su juo ir visų nekenciamas muitininkas. Fariziejus meldėsi, bet jo malda nebuvo malda, o tik pasigyrimas savo išskirtiniu teisingumu ir nuveiktais "gerais" darbais ir kitų kaltinimu, išsikačiuojant kitų kaltes Dievui, kad tuo pridengtų savąsias. Nejaugi Alg. Gečiui tinka įsisavinti fariziejaus rolę? Ar nebūtų, jam gražiau ir humaniščiau būti muitininko rolėje, kuris maldavo Dievo pasigailėjimo. Muitininku, kuris mūšėsi į krūtinę ir kalbėjo: "Viespatie, būk gailestingas man!" Jis mūšėsi į savo krūtinę, nes žinojo, kad jo krūtinėje slypi jo padaryti nusikaltimai. Ar nebūtų garbingiau, jei Algis Gečys prisipažintų prie savo ir B-nės vadų padarytų nuo tiesos nuokrypį, o ne kaltintų kitus? Juk tai yra negarbingas dalykas, kai netiesa bandoma save teisinti.

Arba ir vėl, Alg. Gečys rašo netiesą, kad didesnę ALTO naujųjų atstovų dalis slapta sutarė JAV LB-ne sutvarkyti ir įsteigti naują B-nę. Tokiu tvirtinimu jis ir vėl inkriminuoja, gal tiksliau pasakius — šmeižia Amerikos Lietuvių Tarybą. Jis užgaudžia Naujienų dienraštį

ir jo redaktorių Martyną Gudelį, ir pravardžiuoja, niekina, jo žodžiais tariant, tuos "ultra" patriotiškai nusiteikusius, kurie, jo išmone, patikėjo Naujienų propagandai, kad B-nė apsesta komunistais. Skaitau Naujienas, bet niekad neradau jose tokios propagandos, kuri skelbtų kaip skelbia Algimantas Gečys. Toks jo kaltinimas Naujienų ir jų redaktoriaus, nepateiktas faktų, yra grynas šmeižtas, skirtas lietuviškam dienraščiui.

Atrodo, kad rinkimų metu balsų klastojimas, B-nės įstatų laužymas jam nieko nesako, kadangi jis, matyt, ne ultra patriotiškai nusiteikęs. Norėčiau jo paklausti, ar mūsų patriotiškos visuomenės protestai dėl kapsukinių kurstų Vilniuje, vaikų vežimo į pionierių stovyklas, dėl paruoštų prokomunistinių vadovėlių lituanistinėms mokykloms, argi dera jį pasiepti "ultra" patriotiškai nusiteikusia?

Ar tai tiesa, kad ALTO vadovai buvo reorgų "krikšto tėvai", ir kad jie davė ALTO būstinės patalpas tokių suokabininkų posėdžiams bei jų susirinkimams, net naudotis ALTO vokais? Sunku būtų patikėti, kad būtų galėjęs tokį iš pirmo išlaužtą kaltinimą rašyti blaivia galva. Ir kam jis tokia netiesa patarnauja? Ar jis tuo nekursto mūsų išeivijos prieš Amerikos Lietuvių Tarybą ir ar jis nepatarnauja okupantui? Juk pakankamai jis šmeižia mūsų laisvinimo veiksmus ir veikėjus bei jų vadovus.

Alg. Gečys rašo ir apie nesėkmingą "reorgų" veiklą. Tvirtina, kad visuomenė RLB-nei prisegė "reorgų" pravarde. Bet jis klysta tokiu paniekai išreikšti pavadinimu tiems, kurie nenusilenkia netiesai, kurie žino, ką okupantas išdarinėja Lietuvoje, jiems tokį pavadinimą ne visuomenė prisegė, o vienas prieš kiek laiko mirties mokytojas. Jis šį vardą "mukalė", pasinaudodamas Lietuvos okupanto įpraštu vartojamu būdu panašius vardus nukaltė. Jis tokiais ir panašiais vardais pavadina ne tik įvairias komunistines organizacijas, bet ir tuos, kuriuos jis laiko savo priešais. Gaila, kad ir Alg. Gečys pasinaudojo šiuo lietuvių kalbai svetimu žodžiu pravardžiuoti ir tuo išreikšti panieką tiems, kurie pasisakė prieš falsifikavimą rinkimų metu balsų, tikslu užgožti LB-ne, kad galėtų griauti laisvinimo veiksmus.

Jis rašo, kad "reorgai" neapėmė platesnės visuomenės. Šis priekaištas tinka LB-nės vadams. Kaip plačiai apėmė jų žygį toji "nereorginė" B-nė? Juk ji turi savo žinioje beveik visą išeivijos spaudą, net specialų žurnalą — oficialią "Pasaulio lietuvių", ir dar tikstančius doleritų. Juk pagal oficialius davinius, Amerikoje šiuo metu lietuvių tebėra 800.000. O kiek šiai "nereorginei" B-nei lietuvių priklauso? Juk tai mažytis skaičius, vos 5-6 tikstančiai. Tuo tarpu Amerikoje kai kurios lietuviškos organizacijos, o ypač jų susivienijimai, turi kur kas daugiau narių. Tai ir klausiu, kur gi toji "nereorgų" placių visuomenė?

Alg. Gečio išmanymu, buvo bereikalingas dalykas Jaunimo Centro Chicagoje piketavimas. O jis buvo piketuojamas tada, kai jame buvo užsimota ruošti okupanto atsiųstųjų solistų koncertai ir rodyti okupanto pagamintus propagandinius filmus. Matyt, Alg. Gečiui toks "reorgų" žygis tik juokai. Bet iš tokių demonstracijų bei piketavimų saiposi tik tie, kuriems Lietuvos okupacija, nereiškia tautai atneštos vergijos; priešingai, jiems okupacija reiškia atneštą gerovę ir kultūros klestėjimą. Aišku, tokiems toks žygis sukelia tik juoką, arba juos erzina.

Jis rašo, kad "reorgai" degino "nepatriotines" knygas. Kada? Ir kokie tie knygų vardai? Tai jo rafinuotas melas. Bet kartu čia reikia jo paklausti, kokias knygas jis skaito nepatriotinėmis? Kiekvienas sąmoningas lietuvis

VACLOVAS BIRŽIŠKA

LIETUVIŲ KALBOS TURTO RINKIMAS IR STUDIJAVIMAS

Prof. Vaclovas Biržiška

(Tęsinys)

Pagarbėjusios Zaltiesių bibliotekos Varšuvoje vedėjas Janozkis, šiame savo darbe, kuris apėmė medžiagą, surinktą tiesiog iš suinteresuotų asmenų ir įstaugų ligi 1754 m. įskaitinai, antroje toje dūdo sąrašą su trumpu apibūdinimu visų tiek Lenkijos, tiek ir Lietuvos aukštesniųjų mokyklų mokytojų, kurie atitinkamas mokyklas laikė. Kalbėdamas apie Lietuvos mokytojų, jis tarp ko kitą pateikia ir Raseinių pijorų mokyklos mokytojų personalo sudėtį ir pirmiausia nurodo tos kolegijos rektorius Kristupą Lopacinski, kurį šiaip apibūdina (nagą rašyta vokiskais): "Linksmas ir gyvas vyras, nuostabiai susipažinęs su grožio mokslais ir, be to, puikiai pažįstas Lietuvos istoriją ir to krašto kalbą, taip pat moka mandagiai ir maloniai elgtis su kiekvieno tuomo ir pastovio žmonių. Jis jau daugelį metų rašia pilną lietuvių kalbą."

žino, kad okupantas leidžia lietuviams nepatriotines knygas, kurias jam paruošia mūsų tautos išgamos, kuriose yra griama okupanto atnešta "kultūra", dievinami okupantui nusipelnę mūsų tautos išdavikai, niekinama mūsų tautos istorija, nepriklausomos Lietuvos gyvenimas ir tie, kurie su naciiais naikino tarybinius žmones. Nejaugi Alg. Gečiui būtų gaila ir tokių knygų, ir jų sudeginimą, jei tai būtų jo paskelbtoji tiesa, ar jis laikytų nusikaltimu lietuviškai kultūrai?...

vių kalbos žodyną, kurio pirmąją dalį jis, dažnai žemaičių vyskupo Antano Tiškevičiaus raginamas ir jo lėšomis, yra atidavęs spausdinti Vilniaus (zu Wilna) pranciškonams."

Kadangi Janozkis čia rašė apie jo laikais dar gyvą žmogų ir tokiu būdu, kad negalima abejoti jo žinių tikrumu, tai firtenka pripažinti, kad Kristupas Lopacinski, kurį anksčiau Janozkis vadina Vilniaus praloto (vėlesniojo vyskupo) Jono Lopacinskio giminačiu, tikrai lietus metus rinko medžiagą lietuvių, o ne kitos kokios kalbos žodynui, ir kad 1754 m., žemaičių vyskupo Tiškevičiaus paragintas ir jo lėšomis, jis jo dalį jau buvo įdavęs Vilniaus pranciškonų spaustuvei spausdinti. Deja, nežinome koks buvo toli-mesnis to žodyno likimas: ar Lopacinski greitai mirė, ir nebuvo kam rūpintis žodyno spausdinimu, ar rankraštis su- degė ar kitu koku būdu dingo, tačiau lietuvių kalbos žodyno ne-

Nors 1651 m. jis buvo gavęs Karaliaučiaus universiteto filosofijos fakulteto leidimą jai spausdinti, tačiau pats jos neįleido. Tikroji to susilaikymo nuo spausdinimo priežastis nėra žinoma, bet spėjama, jog tai atsiliko dėl to, kad tuo pačiu laiku Danielius Kleinas buvo jau paruošęs daug tolesnį darbą.

užėta jo pėdsakų.

Ir ligi XVIII a. pabaigos, ar tiksliau ligi XIX a. pradžios, Didžiojoje Lietuvoje šioje srityje jokių kitų darbų neruošiama. Iš dalies nebuvo ir reikalo, nes jei tiek Didžiosios, tiek Mažosios Lietuvos tikybinė literatūra tebuvų, šikrūma vartoti vienos tikybos tikintiesiems — kaip katalikai negalėjo vartoti tikybinių protestantių literatūros, taip lygiai ir pastarieji katalikų, — tai kalbinė medžiaga buvo laisvai vienu ir kitu vartojama, ir Sirvydo žodynas buvo ne blogiau žinomas Mažosioje Lietuvoje, kaip Mažosios Lietuvos kalbininkų darbai Didžiojoje. Žodynai ir gramatikos buvo lyg ir savotiškas tiltas tarp abiejų Lietuvos dalių, atskirų ne tik politinė, bet ir tikybinė siena. O Mažoji Lietuva kaip tik XVII ir XVIII a. šioje srityje davė ypač daug vertingų darbų, kurių kiti, be abejonės, buvo gerai žinomi ir Didžiojoje Lietuvoje.

Mažosioje Lietuvoje lietuvių kalbinę literatūrą išsukė tie patys tikybiniai smetimai, kaip ir Didžiojoje, tas pats reikalas tikybinių knygų rašytojams duoti ir rankas atitinkamą kalbinę medžiagą, tačiau dėl daug gausingesnės čia lietuvių šviesuomenės iš protestantiškų kunigų šeimų ir kartais, palankesnio Prūsijos valdžios tuo reikalu nusistatymo, nors bendras lietuvių skaičius čia buvo dešimteriopai mažesnis, šioje srityje čia padaryta daug daugiau, negu Didžiojoje Lietuvoje.

Šis darbas čia prasidėjo kiek vėliau negu Didž. Lietuvoje ir jame daugelis, kad tiek Sirvydo žodyno pasirodymas, tiek žinios apie jo gramatiką ir paraginą kunigą Kristupą Sapiną, mūsų jau iš Wolfenbüttelio postūlis žinomo Mykolo Sapino sūnų, nuo 1812 m. Didžiųjų Rūdenų, vėliau pavadintų Encūnais, kunigų, apie 1643 m. parašyti pirmąją Mažosioje Lietuvoje lietuvių kalbos gramatiką, jo pavadintą Nomenclatoria.

Nors 1651 m. jis buvo gavęs Karaliaučiaus universiteto filosofijos fakulteto leidimą jai spausdinti, tačiau pats jos neįleido. Tikroji to susilaikymo nuo spausdinimo priežastis nėra žinoma, bet spėjama, jog tai atsiliko dėl to, kad tuo pačiu laiku Danielius Kleinas buvo jau paruošęs daug tolesnį darbą.

(Bus daugiau)

— Turgut Ozal tarsis su Turkijos prezidentu gen. Kenan Evren. Ozal nenori, jog kariai panaikintų buvusių rinkimų.

— Antradienį aukso uncija kainavo \$374.

A. Svilonis

SUSITIKIMAS MONTANOJ

(Tęsinys)

Reikia pripažinti, kad tie vyrai yra tokie kvaili, kad net nepastebi, kad tuo būdu jie mindžioja žmogaus gyvenimo pagrindą, lyg klaukė įkeldama vo kijas į savo maistą. Marytė, mes būkime natūralios mergaitės — mylėkime.

Ji išbėgo į valgomąjį kambarį, įmirtusiai paraudusiu veidu.

Mano širdis nėra akmeninė. Jadvygos žodžiai negalėjo dingti tenai be pėdsako, ypač, kad ji įtikinėjo mane pamilti savo brolių, kuris ir be jos žodžių man gan patiko, tik ilgi jo rūbai stovė šalin, ir kunigėlio vardas darė jį virš mano idejų skrandantį.

Po pietų, kai visi išėjo iš valgomąjo kambario, ir aš dirbau apie stalą, jejo Mečys ir mane prakalbino:

— Viena ir darbuojies, Marytė?
— Viena, tokios mano pareigos, kunigėli. Man patinka namų ruošia, — pasakiau ir su kokerišku šypsniu pažvelgiau jam į akis.

— Ar seniai pas mus?

— Nuo Kaledų.

— Kaip jums patinka mūsų namai, ar niekas jūsų neklaudžia?

— Mažai labai patinka. Jūsų mama yra aukštesnė, ji myli mane kaip savo dukrą, ir Jadzė labai gera, mes kaip seserys.

— Gal ir aš jums neįkasiu. Ar neatrodau baisus?

— Jūs išvirkščiu kailiniu nesivelkate.

— Bet mano rūbai vistiek yra baisūs, nes juodi, o, be to, jie yra apgaulingi: jie privalo mane parodyti kitokių, negu iš tikro esu.

— Visų rūbai slepia žmogaus kūno ydas, ne tik jūsų sutana.

— Ne visi: kiti ką nors kartais išryškina. Ar netiesa? — Jis šelmiškai šyptelejo.

— Gal ir taip, — nusijuokiau.

— Jadvyga jau spėjo man daug apie jus pasakyti. Ji staciai dievina jus. Sako, jūs mokotės ir esate labai gabi.

— Ačiū, kunigėli, aš mokaus, Jadvyga man padeda, ji labai maloni mergaitė ir geriausia mokytoja.

— Manęs niekas nepakrikštijo kunigėliu, mano vardas — Mečys. Prašau mane taip ir vadinti.

— Ačiū, mėginsiu.

Jis kalbėjo su manimi, ir jo akių žiburėliai švietė taip, kaip Jadvyga sake. Moterišku instinktu jaučiau, kad labai jam patikau. Tas kėlė didelį man džiaugsmą, norėjau šokinėti ir dainuoti. Žinoma, aš nebūčiau buvusi taip laiminga, jei jis nebūtų man patikęs. Jo gražumas ir jo patrauklumas viršijo visas mano svajones bei viltis, ir jis taip maloniai kalbėjosi su manimi. Man atrodė, kad šio mūsų susitikimo metu sutruko dvasinis jo kiautas, ir jis pasidarė man paprastas, kaip kiekvienas vyras, ir artimas kaip brolis. Tas artumo

jausmas dar labiau sustiprėjo, kai sekančią dieną jis jau nebenešiojo juodos sutanos, o buvo apsi-vilkęs paprastu, net nejuodu kostiumu.

— Na, Marytė, ar aš šiandien labiau į žmogų panašus? — prakalbino jis mane.

Būdas, kuriuo jis ištarė mano vardą, buvo kažkokios grožybės kupinas. Laimės banga užrejo mane.

— Jūs šventos būtinės jausmo nebesukeliate.

— Ar sutana jums nepatinka?

— Su sutana jūs, Mečy, atrodote lyg dvasių pulkas jus supytų.

— Juodų dvasių, cha, cha, cha.

— Gal dvasios nėra nei juodos, nei baltos, tik dvasios.

— Maironis sako: Pragarą juoda dvasia.

— Maironis buvo kunigas su juoda sutana.

— Jis nuo pragaro dvasių gynėsi. Jei juodai vilkosi, tai nebuvo pavojaus, kad juodos dvasios sutelptų, — sako Mečys.

— Kąžin nuo kokių dvasių jis gynėsi, gal nuo Amaro, argi jis nesakė:

Sidie, neverti, lig kol alyvos

žydės pavasari baltai!

Ir kolei širdys bus mums gyvos.

— Manoji plaks vien tau tikiai, — Mečys pa-baigė paskutinę eilutę taip stipriai, kad buvo aišku, kad jis norėjo tuomi pasakyti, ir mano veidas, turbūt, gerokai nuraušo.

Ir Mečiui parvažiavus, ir Velykoms atėjus,

knygos nepadėjau. Darbo buvo namuose labai daug, besiruošiant šventėms, be to, dar laukėme Elenos su šeima iš Šiaulių. Reikėjo daug kas paruošti, sutvarkyti, stengiausi paskubėti ir lieka-mą laiką sunaudodavau mokslui. Jadvyga nuostabiai gerai man vadovavo ir drąsino nepasisėkimuose.

— Dabar tau labai sunku. Tu dirbi ir mokai-si, bet tu džiaugiesi. Ką tu dabar su vargu dirbi, grįš tau šit didėle nauda ir džiaugiesi, kad stipriai padirbėjai. Nepaisyk, jei nepasisėka, atetis tavo rankose.

— Kaip tau patinka Mečys? — už kelių dienų ji man paklausė.

— Jadvyte, aš tau atvirai pasakysiu: jis man nepaprastai patinka. Bet aš manau, kad jis patinka kiekvienai mergaitei.

— Aš manau, kad jis yra nieko sau. Jis yra daug jaunesnis ir būda turi jautrų, yra geras ir teisingas, toks, kaip ir tu, Marytė. Ar jūs pasikalbate kada?

— Keletą kartų buvo užkalbinęs. Jis taip gra-ziai sugeba pasakyti, net per širdį nūfina.

— Pasakyk ir tu, Marytė, jam. Nesigailėk truputį plačiau atverti jam savo širdies. Jis ten, seminarijoje, mergaičių nemato, baigia jam už-kalti širdis.

(Bus daugiau)

A. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsite pinigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

W. DYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1934 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-9 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL: 233-8553
Service 355-4506, Page 06658

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2418 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinimus
ir "contact lenses".

DR. LEONAS SEIBUTIS

INŽINERIS, POSKALIS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
3656 WEST 69th STREET
Valandos: antradi. 1-4 popiet.
ketvirtadi. 5-7 val. vak.
Ofisio telefonas: 776-2888.
Namų telefonas: 448-5548

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33716
Tel. (813) 321-4204

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidinimai - Pilna apsauga
ZEMA KAINA
Pirmas klasės
ir visa korektas
R. SERENAS. Tel. 925-9063

MOVING

Apdirbta perkraustymas
ir įvairių atsivertimų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 276-1882 arba 276-5994

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Radiodifuzijos ir sekuliacijos
nuo 8:30 iki 9:30 val. rytą.
Stacija WOPA - 1490 AM
transliuojama iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vedėja - Aldona Deivis
Tel.: 778-1542
7159 So. Maplewood Ave.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZIS BRAZDIONYTIS
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Čia laisvė ir WCEV stoties.
būna 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTTT stoties. 11:10 AM bandas
2418 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60621
Telef. 778-6374

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Chicago Lietuvos Nalių, Nasliukų
ir Pavienių klubo narių susirinkimas
įvyks lapkričio 11 d. penktadienį. Vy-
čių saleje, 47th ir Campbell St. Pra-
džia 6 val. vak.
Visi nariai prašomi dalyvauti.
E. McNamee

Du laiškai

"Tiesos" š. m. rugsėjo 30 d.
laidoje jau antrą kartą puolami
Tverų parapijos kunigai K. Ve-
lioniškis ir J. Paliūkas. Pirmas
puolimas "Saldainiai su pik-
tu įdaru" buvo paskelbtas toje
pačioje "Tiesoje" 1982 m. lapkri-
čio 17 d. Šimtinį reporteris
"Dėnu saulės neuždengsi" pa-
rašė Plungės rajone apsilankiusi
si "Tiesos" žurnalistė Danguolė
Repšienė. Ten apsilankyti ją pa-
skatino dvidešimties tėvų pasi-
rašytas laiškas redakcijai, pagal
kurį kun. K. Velioniškis ir kun.
J. Paliūkas per savo pamokslus
visap smenžia mokytojus. Tė-
vų laiške teigiama "Mūsų su-
nūs ir dukros mokosi įvairiose
Plungės rajono mokyklose. Vi-
si esame dėkingi mokytojams už
tai, kad jie vaikus nuosirdžiai
moko gero, padeda juos auklėti.
Tėvai, ilgiau užimti darbe, labai
dėkingi už praligtos dienos
grupes. Vaikas čia ir pamokas
paruošia, ir pamaitinamas, ir o-
tai labai svarbu, yra suaugusių-
jų globoje. Prižiūri juos peda-
gogai, žina, kaip su vaiku kal-
bėti, ko iš jo reikalauja..." Kitaip
reikalus desto kun. K. Velioniš-
kio ir kun. J. Paliūko atsiųstas
laiškas "Tiesos" redakcijai.

• Ne taip bloga, kuomet žmo-
nės savo laiką eikvoja; daug blo-
giau yra kuomet jie eikvoja ki-
tų.

Murinas

Kanados kalvos (akvarelė)

Papartis - seniausias augalas

Papartis nėra žydinčių auga-
lų šeimos. Papartis yra seniau-
sias augalas mūsų planetoje.
Moklininkai teigia, jog papar-
tis atsirado tada, kai žemėje pra-
dėjo augti pirmą kartą flora, bū-
tent prieš 365 milijonus metų.
Paparčiai išvystė sudinelių sis-
temą ir įsigalėjo tarp samanų
bei drėgnų vietų. Dabar papar-
čių yra apie 9100 rūšių. Tūkstan-
čiai paparčių augo ir dingio per
milijonus metų susislegdami klė-
dais durpėse ir po žeme. Per
tūkstantčius ir milijonus metų
susidarė anglis. Ledų gaidynėje
augalija buvo nustumti ir pietus
slenkiančių ledų. Kai ledai atsi-
traukė, vegetacija pasiliko. Da-
bar įvairiausių rūšių paparčių
yra visame pasaulyje, kur tik
yra miško. Viena paparčių gi-
minė tarpsta žemose, drėgnose
vietose, kiti auga sausose aukš-
tose, net saulėtoje vietoje.
Paparčiai turi savotišką kvapną,
panašų į agurko kvapną. Yra
paparčių labai gražių - karpų-
tais lapeliais, su šakelėmis su la-
pais, panašiais į ažuolo lapus, su
vienu lapu prie ilgo stiebelio ir
su simetriškomis ryškėmis prie
stiebelio. Cinamonium papartis
išauga iki 5 pėdų.

Paprasti paparčiai auga Lietu-
vos miškuose ir JAV šiaurinėje
dalyje, tikrai Amerikos konti-
nente yra daug skirtingų rūšių

paparčių. Jų yra labai gražių:
žalių, gelsvų, sidabrinės spalvos
ir labai švelnių, kaip šilkas.

Prie seniausių žolinių augalų
priklauso samanos, pienės, pušis
ir drebulė. Papartis neturi sek-
lų. Jis reprodukuojasi iš sporų,
kurios yra jo lapeliuose. Papar-
čiai auga pulkeliais, kur nors
prie nelygios žemės, būtent pa-
krausės žemutinėje dalyje ir prie
samanotų pelkių. Papartis neży-
di. Yra paparčių su vienu pailgu
lapeliu, o viršuje stiebelio yra
varpa, panaši į žiedą, bet nėra
žiedas, tik sporos ląstelių
sandėlys - sporangia. Visi pa-
parčiai mėgsta pavėsį, todėl jie
geriau auga miškuose. M. S.

Pavergtojų Lietuvoj

Sujauktos citatos

Iš to kunigų laiško D. Rep-
šienė patelkia tik sutrumpintas
citas, kuriose apstu ir Kabutes
irikiuotų žodžių. Laiško turinys
išryškėja tik palikus pagrindin-
es cituojamo laiško kabutes.
Pasak D. Repšienės, jo autoriai
tvirtina, kad mokykla vaikus
(citatos pradžia) "mažus atima
iš tėvų ir pati auklėja, o kai nu-
auklėja, atiduoda nuosaviems
tėvams ir barą juos, kad nebe-
sūsudorot su aštuoniolikame-
čiais, kurie, aišku, išmokyti tė-
vų neklaušyti mokykloje, gyve-
nimą jų ir nebeklauso". Iš ki-

tos suskaldytos kunigų laiško ci-
tatos matyti dar aišresnis jų kal-
tinimas. Esą tėvai tų vaikų, ku-
riais jiems tenka rūpintis, ma-
no, kad mokykla jų visai neauk-
lėja, kad dėl to taip daug atsi-
rado moksleivių - chuliganų,
moksleivių - vagių, girtuoklių,
prievarautojų, mašinų ir mo-
tociklų nuvažinėtojų, pardue-
tuvų apiplėšėjų. D. Repšienės
išvada: "Kunigai kartais tiek su-
jūlėja, kad ima kalbėti ne tik
savo, bet ir tėvų vardu..." Ji vi-
siškai užmiršta, kad tokie moks-
leivių nusikaltimai dažnai būna
užregistruoti "Tiesos" ir "Kom-
jaunimo Tiesos" puslapiuose.
Jūs lengvai galima surasti tų
dienraščių komplektuose. Kal-
tė dažniausiai suverčiama tė-
vams, bet dalis jos tenka ir mo-
kyklai.

PASAKE ŠVENTĄ TIESĄ

Dukrelė grįžta vėlai namo ir
tėvas ima ją barti:

— Tu vėl lakstai su tuo Ta-
mošium! Nejaugi tu manai, kad
apsives su tavim? Jūs, mergai-
tės, vis svajojat apie laimingas
vestuves, o pabaigoje ištekatė
už pirmutinio durniaus.

— Taip, taip, mano dukrele.
Tėvas sako teisybę, nes pana-
šiai atsitiko su manim — atsi-
liepė motina.

• Jogaila, turėdamas 75 me-
tus, susilaukė sūnaus, kurį pa-
mė jį ir nebeklauso. Iš ki-
krištino Vladislavo.

BIELIŪNAS

Laidotuvių koplyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS
THAT ARE ALLOWING SAFE
FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF
THERE'S A SUDDEN STOP WHILE
YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE
MINIMUM SPEED SET BY
THE RIGHT LANE.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, IL 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktoriai

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Marquette Parko lietuvių parapijos rudens festivalis

Kiekvienais metais parapija rengia rudens festivalį mokyklos mokiniams sumužinti.

Festivalis įvyko 1983 m. lapkričio 5 ir 6 dienomis parapijos salėje. Pagrindinė festivalio dalis — piniginė loterija, \$1,550. Bilietų su \$10 auka buvo išsiuntinti parapijiečiams. Tai pagrindinė festivalio pajamos. Priedo: šeštadienį lietuviški virtinukai, sekmadienį dešrelės, kugelis, kava su pyragėliais. Suprantama, būna ir baras. Na, ir mažos loterijos.

Vyriausias šeimininkas — klebonas A. Zakarauskas. Jo talkininkai — parapijinių organizacijų valdybų nariai.

Sporto salė buvo tiesiog perpildyta rankdarbiais, žaislais, įvairiausiomis loterijomis. Salė pilna jaunimo, kuris bandė laimėti tai vienoje palapinėje, tai kitoje. Kazimierietės seselės turėjo vertingų rankdarbių.

Šeštadienį prasidėjo 4 valandą. Stojome į eilę prie virtinukų, kavutės. Bematant, visus šalus apsidod. Nemaža jaunimo. Grojo orkestras.

Sekmadienį 11 val. rikiavomės prie dešrelių, kugelio, kavutės.

Po sumos, žmonės telkėsi į salę ir vaišinosi. Dauguma buvo lietuviai. Po 12 val. mišių, amerikiečiai užpildė stalus. Klebėsys visoje salėje. Protarpiais platino bilietus mažoms loterijoms.

Prieš didžiąją programą — "Rambyno" tautinius šokius ir

loteriją. A. Polikaitis akordeonu linksmino publiką.

Prasidėjo tautiniai šokiai. 16 vyresnio kurso universiteto studentų, tautiniais rūbas pasiūso, šoko šiuos šokius: Laidytinį, Lenciuogę, Žiogelį ir Malūną.

Buvome sužavėti puikiais šokiais. Gausiai plojome. Grojo A. Polikaitis. Šokių vedėjas — St. Bacevicius.

Klebonas prie loterijos pakvietė J. Evans ir vieną poną. Lėniškai, mergaitės apgulė sceną ir nori iš mašinos, kuri maisto loterijos bilietus, traukti laimingą numerį. \$500 išlošė A. Maikels, \$100 — B. Vindašienė, \$300 — Z. Zilevičius, \$200 — V. Klerys, \$100 — J. Lapinska, \$50 — B. Norkus.

Dar buvo papildomi lošimai: seselių kalakutienos ir kiti dalykėliai.

Po visų loterijų, publika pradėjo retėti.

Daug darbo įdėta parengiant stalus, sporto salėje skyrelius loterijai. Nemažiau teks padirbėti viskam sutvarkyti.

Parapijiečiai dėkingi klebonui A. Zakarauskui, kuris su talkininkais puikiai pravedė festivalį ir šaunias vaišes.

K. P.

Moterų klubo veikla

Brighton Parko lietuvių Moterų klubo poatostoginis narių susirinkimas įvyko spalio mėn. 6 dieną Anelės salėje. Pirm. Nellie Skinulis atidarydama susirinkimą, pasveikino visas atsilankiusias nares ir pranešė liūdną žinią, kad mirė klubo ilgametė narė Della Ketvirtis. Atsišaukus narsę ją pagerbė tylos minute. Klubas parūpino jai vainiką ir paskyrė karsto nešėjas, o šeimai išreiškė gilią užuojautą.

Nutarimų raštininkė Eugenija Strungys p. rskaitė praėjo su-

sirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų.

Buvo pranešta, kad susirgo Anna Zemgulis. Jai palinkėta greit pasveikti. Moterų klubas ateinančiais metais švęs 50-ties metų sukaktuvės nuo klubo įsteigimo. Po susirinkimo vyko vaišės ir malonūs pokalbiai.

Sekantis susirinkimas įvyks gruodžio 1 dieną.

Eugenija Strungys, koresp.

Pavergtoji Lietuvoj

Vagia rankinukus

Šilalietis mokytojas Pranas Žukauskas rugėjo 29 d. "Tiesoje" pasakoja: "Tai atsitiko šią vasarą Tauragėje. Saligatvių ejo moteris, nešėsi nedidelį rankinuką. Staiga iš už kampo išnirio trėtas paauglių ir, lyg niekur nieko, prisigretinę prie jos, tarsi norėdami pralenkti, čiupo rankinuką. Moteris suriko Baudžiau pasivyti paauglius, bet buvau kitoje saligatvio pusėje ir sutrukdė automašinos. Laimė, paauglius ėmė vyti vienas vyriškis. Bet vijosi tik tol, kol šie, matydami, kad nepapruks, numetė rankinuką ant saligatvio. Moteris su ašaromis akyse dėjo nepažįstamam vyriškiui". Mat, rankinuke buvo jos vestininis žiedas, 50 rublių ir kambario raktas. P. Žukauskas pažeria priekaištų nepažįstamam vyriškiui. Esą jis neatliko ilgi galo politinės savo pareigos — nesulaikė nusikaltimą įvykdžiusių paauglių. Mokytojas P. Žukauskas rašo: "Sulaikę paauglius, būtume išsiaiškinę, kas jie, kokioje mokykloje mokosi, kodėl taip elgiasi".

Mugė Kaune

Senovišku automobiliu ir karieta važinėjantys kviesliai rugėjo 23 d. kauniečius pakvietė į rudeninę mugę. Miesto gatvėmis žygiavo pučiamųjų orkestras "Ažuolynas". Laisvės alėjoje ir jos prieigose dviem dienomis įsikūrė Kauno prekybos įmonės, pasidabinusios šmaikščiais plakatais. Skanėstus siūlė "Pasakų namelis", drabužius vaikams

Atspėti orą lietuviai buvo specialistai

Mūsų tėvams ir seneliams ne-reikėdavo laikrodžių. Jie laiką atspėdavo dienos metu pagal saulę, o naktį pagal žvaigždes. Išėdavo senukas tamsioje naktį į lauką, pažūrėdavo į dangų ir pasakydavo: "Oh, nežilgo reikės eiti įvą kultū".

Be tie žmonės gana gerai atspėdavo ir orą. Įvairūs gamtos reiškiniai daug ką jiems pasakydavo. Debesys, vėjas, paukščiai ir gyvuliai gebėdavo išpranašauti giedrą ar audrą. Žemiau paduosim: keletą tokių spėjimų.

Jeigu debesų kelias nesutinka su vėju, o kaip kada rodosi, kad debesys net prieš vėją eina, tai reikia laukti lietaus.

Jeigu rytą arba dieną pasirodo aukšti garbinuoti, kaip vilna arba bangos debesys, o vakarop atsiranda tiršti debesys, tai naktį bus stipri audra.

Jeigu dienos karštos, o naktys šaltos, tai ženklas ilgos giedros.

padėjo išsivirti Joniukas ir Grytutė, dalyvius viliojo užėiga "Dar užėik". Savo gaminius rodė "Mados", "Vaišoriųkštės", bulties tarnybos įmonės. "Dailės" kombinatas. Naujo derliaus būvo atvežė miesto sodininkai, daržovės auginančios Kauno rajono įmonės. Mugės dalyvius linksmino kaimiškos kapelos, pučiomųjų orkestrai, jiems buvo surengtas dainų ir šokių ansamblio "Nemunas" koncertas prie vitražo ir skulptūros muziejumi parengtos Kauno Iguolos šventovės.

T. Z.

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline. Don't be a Bom Loser!

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight. You'll like the relief in the morning. Chocolate or pills, Ex-Lax is "The Overnight Wonder".

Read label and follow directions. © Ex-Lax, Inc., 1982

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Guseno — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00 Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėjant \$1 persiuntimo maldoma.

NAUJIENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Home, Land — Pardevimai REAL ESTATE FOR SALE Home, Land — Pardevimai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAIS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAI DEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIATAS • VERTIMAS

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

5529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKĖTI NUOMĄ? GERIAU SKOLĄ.

Pajamų bungalow — 1½ aukšto mūrinis, 3 butai: 1 su 2 mieg. Garžas. Marquette Parko centre. Nebrangus.

2 aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kambariai, 3 mieg. Antrasis aukštas padalintas į du butus. Butų siuvėjų dirbtuvė rūsyje. Geros pajamos. Lithuanian Plaza Court (68th St.) ir Washenaw.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX 2951 W. 63rd St. Tel.: 436-7878

REPAIRS — IN GENERAL Įvairūs Taisyimai

TAISO ORO VĖSINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS BEI KROSNIS. Herman Dečkys Tel. 585-6624

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

READINGS BY DONNA CHARACTER READER & ADVISOR

SOLVES ALL PROBLEMS ON HEALTH, MARRIAGE & BUSINESS. DON'T FAIL TO SEE HER. FOR APPOINTMENT CALL 973-2208 7115 NO. CLARK CHICAGO, ILL.

PUPS ALL BREEDS

A.K.C. "R" & some mixed. By private breeders. Taking Christmas orders now. 395-8967

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRANO ŠULO paruošta ir teisėjo ALPHONSE WELLS patvirtinta "Sūduvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

Miko šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

"LIUCIJA"

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI

Turto Chicago miesto leidimas. Dirbu ir užmiesčiuose, greitai, garantuoti ir saugiai. KLAUDIUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

D E M E S I O

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI Tikrai \$126 pusmečiui automobilio liability draudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4651 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Tel. 523-8775 arba 523-9191

Dengiamie ir talsome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue Chicago, IL 60629 434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS

Laikrodžių ir brangenybės Parduotuvė ir Taisykla 2646 West 69th Street Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMKUS

Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių iškviatimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance

Good service/Good price F. Zapolski, Agent 3208½ W. 95th St. Evergreen Park, Ill. 60442 - 424-8654

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekdien: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 2649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

ADVOKATU DRAUGIA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

Darbo valandos: Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais pagal susitarimą. 6606 S. Kedzie Ave. Chicago, Ill. 60629 Tel.: 778-8000

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Aleksas Ambrose, CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius, paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią Chicago lietuvių istoriją (1869 — 1959 metai). 664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15. Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS 619 puslapių, kietų viršelių knyga KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1) Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St. Chicago, IL 60608